Ч. 41. Неділя 22 лютого (6 марта) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Балканьска справа. — Збровня Анґлії. — Российско-японьска війна.)

Від якогось часу говорять загально, що спокій на Балкані забезпечений і що нема ніякої причини побоювати ся якоїсь ворохобні. Навіть розрухи в Альбанії представляють послідні вісти яко річ дуже маловажну. Тимчасом з Константинополя не перестають жалувати ся на болгарску аґітацию в Македониї. Сими днями внесла Порта жалобу до амбасадорів Австро-Угорщини і Росиї, в котрій наводить многі случаї розбоїв, убийств, рабунків і підпалів, яких допускають ся Болгари в Македониї на магометанах. Із Солуня доносять навіть, що в селї Стояково під Солунем прийшло межи турецким войском а ватагою ворохобників, зложеною з 60 людий, до кровавої бійки, в котрій по сторонї ворохобників було 6 убитих; всїх ранених загалом було 25. Так само надійшла з Константинополя вість, що положенє в Муш і Бітіш має бути дуже грізне.

До „Pol. Korr.“ доносять з Константинополя, що після достовірних вістий з ріжних жерел партия Сарафова орґанїзує ворохобню лиш в монастирскім вілєтї і заходить ся коло того дуже пильно і енерґічно так, що можна сподївати ся нової ворохобні. В прочих сторонах Македониї поки що проявляє ся лиш слабий рух і може бути, що головний комітет революцийний заняв поки що лиш вижидаюче становище.

Характеристичне для відносин на Балкані ще й то, що часть австрийскої праси зачинає вже доказувати, що намірена реформа в Македониї не доведе до нїчого, бо она не дотикає Альбанії і Альбанці будуть могли як і доси нападати та убивати християн. Поправді — кажуть — ціла акция дипльоматична на Балкані скінчила ся нїчим, бо жерел ворохобні і непокоїв не заткано зовсїм.

Анґлїйске правительство, здаєсь, перечуває, що фльота анґлїйска може вже в недалекім часї буде мусїла виступати до борби і для того в буджетї маринарки домагає ся на саму фльоту 922,237.500 франків, видаток звиш 60 міліонів більший як минувшого року. Перший льорд адміраліциї мотивуючи се жадане, доказував, що воєнна фльота анґлїйска мусить що найменше бути так сильна і велика, як фльоти трох найбільших по Анґлії держав разом. Він подав також до відомости, що Анґлїя закупила в Чілї за 46,875.000 фр. два панцирники, а причиною того було, що ті самі кораблї хотїла закупити друга держава (Росия), чого не можна було допустити зі взгляду на інтерес Анґлії.

Послїдні вісти з поля війни роз'яснюють трохи ситуацию. Показує ся, що Японцї тихцем висїли на беріг десь недалеко Владивостока, але ще на корейскім побережу і звідтам хотять дїстати ся до Манджуриї. Російскі жерела доносять о 2400 Японцях без артилєриї, але здає ся, що в ту сторону мусїли піти вже більші відділи, бо чутка о тім, що Японцї висїли в заливі Поссієта, ходила давно і лиш не можна було єї провірити. З тим рухом японьскої армії стоять в звязи також і слїдуючі два факти: Відділ російского войска в силї 1500 мужа перступив ріку Тумен коло Оіренґу. Згадана ріка творить на північнім всходї від заливу Поссієта, або на полудневім заходї від Владивостока границю межи Кореєю а російским краєм, званим тут Приморє. Російске войско буде тепер очевидно старати ся заступити тут Японцям дорогу. Факт сам, що на вість о 2400-ім відділї Японців вислано всего лиш 1500 мужа зі сторони російскої, здаєсь вказувати на то, що воєнні сили Росиї в Приморю мусять бути дуже слабі. Ще характеристичнїйший єсть другий факт, іменно, що перший раз від початку війни наспіла вість о чиннім виступленю Хунґузів против Росиї.

Хунґузи (Хунхузи або Чунчузи — слово се вимавляють всїляко) то зайшлї над Амур хінські робітники, котрі пустились на розбої і віддавна виступають проти Росиї; їх має бути

16)

ОБРАЗКИ З ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Руд. Цабеля, Гессе-Вартеґґа і др. зладив К. Вербин.)

(Дальше).

Японцї суть мішанцями монгольскої малої і малайскої великої раси а більша часть з них суть люди малого росту, звичайно так великі, як у нас люди низше середного росту. Коли японьский вояк стане побіч російского високого росту, то виглядає мало що не як карлик, а старші женщини роблять длятого на перший погляд вражінє молодих дївчат. Але цїсар Мутсу Гіто перевисшає своїм ростом всїх своїх підданих походження монгольского а навіть мало хто з малайского походження дорівнує ростови цїсаря. Ба навіть і від сих послїдних відзначає ся він сильвійшою будовою тїла і ширшими плечима. Він єсть отже чоловіком високого росту, плечистий і військової постави; черти єго лиця суть дуже поважні і рідко коли роз'ясняє їх легонький усьміх а чорні єго очи споглядають як би трохи утомлені. Єго чорна борода не так густа і довга, як буває у наших людий, але все таки в порівнаню зі слабоньким заростом у Японців єсть незвичайно велика. Волосє у него на голові коротко обстрижене, так само як і у єго вояків. Рухи японьского володїтеля повні поваги і статочности. Він носить на собі звичайно уніформ свого війска, в котрім єму досить до лиця, але не має на нїм нїяких відзнак військових, лиш на грудех одну однїсеньку зьвізду ордера; лиш з нагоди якоїсь паради убирає уніформ, котрий аж сьвітить ся від золота і завішує на нїм ордери. Штани у него з червоними лямпасами, подібно як у наших ґенералів, а на шапці замісць рожі і цїсарского орла, як у нас, єсть лиш золота пятикінчаста зьвізда.

Коли Мутсо Гіто мав $15^1/_2$ літ, оженив ся зі старшою від себе о півтретя року Гаруко (імя „Гаруко“ значить „весна“), донькою Ічіджа Тадаку, члена високої японьскої шляхти. В Японії то річ зовсїм звичайна, що люди побирають ся в так молодім віцї. Дївчата віддають ся навіть вже в 14 або 15 році житя. Цїсарева єсть малого росту, дрібонька і мила з лиця, але що найважнїйше, дуже розумна і добра. Хто єї видить, не сказав би нїколи, що їй вже 53 літ. У Японців взагалї дуже трудно вік вгадати. Нераз можна побачити старенького і слабосильного дїдуся та гадати, що єму вже яких 70 або 80 літ, коли тимчасом він ледви що зачав 50-ий; женщини, що мають до 40 літ, можна уважати за дївчата, котрим може ледви яких 20 літ, а дїти, що мають 12 або 12 літ, виглядають як у нас тоті, що лише що зачинають ходити до першої кляси школи народної. Цїсарева Гаруко убирає ся лиш по европейски і ся ноша обовязує також всї придворні дами. Підчас сьвята вишневого цьвіту минувшого року, коли над шумячим озером в цїсарскім парку відбувала ся велика парада, держала ся она підчас повитаня гостий, що стояли шпалїром, на десять кроків поза своїм мужем. За нею ішли наслїдник престола з женою і прочі члени цїсарского дому а трохи дальше поза тими цїлий двір. Она мала на собі дорогу сукню з лїлїєвого шовку а на голові хорошенький капелюх відповідний до пори року. Лиш то впадало в очи, що она легеньку парасольку держала обіруч понад головою. Як цїсар, так і она відклонювала ся на право і лїво на глубокі й повні почести поклони а опісля розмавляла дуже ввічливо з многими із запрошених. Цїсарева заслугує вповні на ту почесть і любов, яку віддають їй єї піддані, а єї добродїйність звістна загально.

Многоженьство в Японії було ще до недавна в звичаю і аж в новійших часах цїсар єго заказав, хоч того заказу нїхто строго не держить ся. Сам цїсар, коли єго подружє з Гарукою позістало бездїтне, був змушений пошукати собі між красавицями в своїм краю такі, котрі би начальникови пануючого роду могли були привести на сьвіт князїв і княгинї. Найплїднїйшою з других жінок цїсаря була Соно Йошіко; она за десять літ, від 1887 до 1897 привела єму на сьвіт двох синів і пять дочок. З дїтий живуть ще лиш чотири княгинї, з котрих наймолодша, княгиня Фусако Кане но Мія, скінчила тепер семий рік житя. Чотири сини і шість дочок від пяти других жінок повмирали також по найбільшій части в молодім віцї. Наслїдник престола Йоші Гіто, Геру но Мія єсть від жінки Янаґівара Аіко; він

в манджурских горах і над Амуром яких 70.000 і они очевидно в змові з Японцями. Ґаітунґ есть здаесь місто положене недалеко Кіріна в Манджуриї. Хунґузи, видко, перевідавши, що надходять Японці, зворохобились і виступили до борби. Факт, що они узброєні в карабіни Манліхера, здаесь вказувати на то, що Японці вже заздалегід о то постарали ся. Росияни мусять тепер числити ся і з тим фактом, що по за їх плечема може легко вибухнути ворохобня. З другої же сторони показує ся, що ворохобня Хунґузів, здаесь, за скоро вибухла, бо Росияни мали час єї здушити і спалити ціле хіньске село.

З Каіро доносять, що рада кабінетова египетского кедива ухвалила непозволити ніякій з держав, що ведуть війну, перевозити зловлені кораблї через канал суезкий. З тої причини не могли Росияни задержати зловлені на Червонім мори три анґлійскі кораблї з вуглем і мусїли їх пустити. Росияни будуть мусїли на будуче забрані чужі кораблї вести до Росиї коло рога Доброї Надії. Росийскі кораблї военні задержували ся в послідних часах в Порт Саіді і в Суезї довше, як на то дозваляе египетска неутральність і правительство египетске запротестувало против того.

Новинки.

Львів дня 5-го марта 1904.

— **Іменованя.** Міністерство торговлї іменувало окінчених слухачів прав Мечисл. Качановского і Казим. Вилюша концептовими практикантами галицкої дирекциї почт і телеграфів.

— **Новий уряд почтовий.** Ц. к. Дирекция почт і телеграфів оповіщує, що з днем 1 марта с. р. увійшов в житє новий уряд почтовий в Бабинї, калуского повіта з звичайним обсягом дїланя і на звою „Бабин над Лімницею". До округа доручено того уряду почтового буде належати громада і обшар дворский Бабин і громада Слобідки.

— **Утеча дефравданта.** З Кристинополя доносять до одної львівскої часописи, що утїк звідтам Йосиф Ґросфельд, посередник між властителями горалень в тамошній околиці а львівскими купцями спіритусу, спроневіривши повірені єму задатки в висотї 50.000 корон. Ґросфельд мав утечи до Америки.

— **Пропав професор.** З Відня доносять, що надзвичайний професор порівнуючої психольоґії в тамошнім університе̇тї, др. Теодор Бер, утїк, переслїдуваний стежними листами, які розписали за ним власти. Проф. Бер мав іменно допустити ся злочину против обичайности в спосіб каригідний. Пів року тому назад оженив ся з дуже богатою панною. В дни вінчаня утопила ся сестра его жінки, котра будучи в нім залюбленою, не могла пережити того, що він оженив ся з еї сестрою. Злочин, за який власти переслїдують Бера, походить з часів перед вінчанем.

— **Найвисший дім** буде зовсїм природно в Америцї. Вибудуе его властителька New-York Times, В. Р. Герст в Новім Йорцї. До тепер мав найбільший дім в Америцї 26 поверхів, а той новий буде їх мати 34, тож буде найвисшою будівлею сьвіта, колиби поминути вежу Айфля.

— **Самоубийство в очах жінки.** Підчас їзди паровим кораблем із Люссін-Піккольо до Фюме кинув ся сими днями до моря старший ревідент міністерства фінансів Авґусть Ґберуцці на очах жінки і потонув.

— **Запомоги на католицкі місиї.** В краєвих буджетах на 1903 і 1904 р. сойм призначив до розпорядимости Видїлу кр. по 6000 К на католицкі місиї. Краєвий Видїл розділив тих 12.000 К уділивши руско-катол. епархії львівскій 2000 К запомоги, перемискій і станиславівскій по 900 К, римо-кат. епархії львівскій 3000 К, епархії краківскій 2.000 К, а перемискій і тарнівскій по 1500 К.

— **Хор учеників** рускої ґімназиї у Львові співає в церкві Народного Дому кождої недїлї великого посту о год. 9 отсї псальми: Гайдена: „Виджу Тя на крестї", Бортнянського: „Благообразний Йосиф", „Вскую прискорбна еси", „Гласом моїм ко Господу возвах", „Скажи ми Господи кончину мою", „Возведох очи мої в гору", „Услиши Боже глас мой" і „На Тя Господи уповах".

— **З Бурси ремісничої** і промислової у Львові. Загальні збори товариства відбудуть ся в понедїлок дня 7 с. м. о 7 год. вечером в комнатах тов. „Зоря" при ул. Краківскій ч. 17 з отсим порядком дневним: 1) відкрите зборів, 2) звіт Ради товариства, 3) касовий звіт, 4) звіт комісиї контролюючої, 5) вибір членів Ради товариства і 6 внесеня та інтерпеляциї членів.

— **Повітове тов. кредитове „Віра"** в Раві рускій вже розпочало свою діяльність. Дирекцию складають: пп. Михайло Слоневский, судия, яко начальний директор, о. Евгений Горницкий парох, яко директор касиєр і п. Павло Гарасим, урядник судовий яко директор контрольор. Стопа процентова від вкладок 5 прц., а від позичок 7 прц. від ста.

— **Пятнистий тиф** починає в нашім краю появляти ся знов в грізнійших розмірах. В часі від 16—22 січня стверджено в чортківскім повітї (Мухавка) 14 случаїв, в ярославскім (Крамарівка) 1, яворівскім (Яжів новий) 1, кольбушівскім (Сїдлянка) 4, львівскім (Рудно) 1, підгаєцкім (Вишнївчик) 6, в Переворску 1, в равскім повітї (Біла, Немирів) 2, скалатскім (Грималів, Вікно, Остапє) 5, снятиньскім (Заболотів) 1, стрийскім (Лукавиця вижна) 3, тернопільскім (Ладичин) 1, товмацкім (Ляцке шляхотске, Огинїя) 4, теребовельскім (Боричівка, Дарахів) 3; разом було 47 случаїв.

— **Пожар тартаку.** З Долини пишуть: В Вигодї, повіта долиньского, вибух дня 3 с. м. страшенний огонь в паровім тартаку, власности барона Поппера, майже найбільшім в Австриї. Огонь обняв небавом цїле заведенє. Ратунок був неможливий, бо всї будинки сеї фабрики були збудовані з смерекового дерева, котре спопелїло як папір. Крім сего згоріло богато деревного матеріялу і дощок. Шкоду числять на кілька міліонів корон.

— **Немилосердний війт.** Вчера в полудне відбула ся перед віденьским трибуналом касацийним така розправа: В галицкій місцевости Козина над Збручем появив ся дезертир, російский козак і заявив війтови Гаврилюкови, що хоче лишити ся в Галичинї. Начальник громади Гаврилюк налякав ся, що той козак мо-

---

скінчив в серпни минувшого року 24 лїт а від 1900 р. есть женатий з Садакою, дочкою князя Куджо Мічітака. Із сего супружества есть князь Гіро Гіто, Мічі но Мія, одинокий внук цїсаря, котрому тепер три роки. Наслїдник престола, Йоші Гіто, есть значно меншого росту, як его батько і делїкатнійшого здоровля. Говорять навіть, що він слабує на легкі. Мимо того він приготовляє ся дуже пильно до свого будучого званя і їздить часто в ріжні сторони краю, щоби познакомити ся з відносинами на місци. Він належить також до війска і має в армії ранґу підполковника а в маринарцї ранґу капітана другої кляси.

Спосіб житя цїсаря есть слїдуючий: Він встає рано о 6 год. і бере ся зараз до роботи та працює через цїлий день аж до 11 год. вечером з малими перервами, коли снїдає, обідає або вечеряє. Мимо всяких намов не дав ся наклонити до того, щоби виходив на прохід або шукав собі якоїсь розривки. Одно лиш, що собі позваляє, то купіль; він купає ся що дня о 4 год. Він має для своєї особи лиш одну комнату, в котрій і їсть і спить та працює і приймає урядників та достойників своєї держави. Цїсар жиє так само, як і кождий его підданий, лиш до сїданя уживає крісла, але спить так само, як і кождий Японець на земли а замість подушки уживає деревляної підпорки під голову. Напитків не уживає ніяких, крім двох чарок вина на вечерю, а живить ся стравами, які суть в звичаю у Японців.

Цїсар Мутсу Гіто показує ся дуже рідко публично і лиш при якихсь особливших нагодах. На торжествах в городі появляє ся завсїгди. Тоті торжества відбувають ся рівночасно з такими самими торжествами цїлого народу в цьвітня, коли цвитуть вишні і коли припадає сьвято цьвіту вишень, а відтак в жовтни, коли цвите золотоцьвіт або хризантемум — підчас сьвята золотоцьвіту, коли то цїлий край прибирає таку сьвяточну одіж, якої пишноту хиба лиш якась казка у нас може придумати.

Послїдне сьвято золотоцьвіту устроїв був цїсар в парку палати Аояма в північно-західній части столицї ще з більшою величавостию, як давнїйшими роками. Коли перейшов поволи вздовж рядів спрошених гостий, уставив ся цїсар в отвертій з переду в цїлій довготї сьвітлици, зробленій зі сьвіжих бамбусових пнів і тик, украшених вінцями з листя і цьвітів. На лїво від него, але кілька кроків дальше станула цїсарева, коло неї молоденька княгиня Садако, а коло тої трошка позаду єї муж. Під прямим кутом до сего ряду, котрий утворили цїсар і цїсарева та наслїдник престола з женою перед столом заставленим дорогоцїнними вазами, повними цьвітів, уставилось шість чи сїм княгинь з цїсарского роду, а всї в ясних сукнях. На дворі по за тою отвертою сьвітлицею по другім боцї цїсаря станули один коло другого князї споріднених з цїсарским домом родин Арісуґава, Куні, Фушімі Коматсу і др., а всї так само як і цїсар в уніформах войска або маринарки. Недалеко від князїв під неличезним тисом стояла войскова музика ґвардиї і ждала на хвилю, коли мала заграти европейскі мельодиї. Численні гості стояли широким півколесом перед отвертою сьвітлицею.

Скоро цїсар і его родина уставили ся, виступили з того півколеса посли заграничних держав зі своїми жінками і поклонили ся три чі цїсареви а він подав кождому руку, а що сам не знає ніякої чужої мови, то розмавляв з ними якийсь час через товмача. При таків нагоді буває цїсар завсїгди дуже поважний, але не видко по нім якоїсь нещирости. Дами, що являли ся зі своїми мужами, витав цїсар лиш коротким поздоровленем на войсковий лад. Та й цїсарева розмавляла через свою товмачку з одною француською дамою. Она розмавляла довше з дамами як з панами а в розмові брала участь також і княгиня Садако, підчас коли єї муж, наслїдник престола відповідав лиш нїмим поклоном на віддавані ему поклони.

Нарід любить дуже свого цїсаря і уважає его мов би за якогось бога. Та й не дивота, бо мікади були для него через многі сотки лїт видимими найвисшими представителями его многих невидимих богів і найвисшими управителями его віри. Що цїсар хоче, то хоче і нарід. Селянин, котрий нїчогісенько не знає о тім, що дїє ся в сьвітї та й не богато більше уміє, як лиш робити тяжко коло свого рижу, не розуміє ся на політицї і на партиях. Єго одинока політика есть бути послушним цїсареви. Доки цїсар опирає ся на своїх селянах, може робити все, що уважає за найхосеннїйше для свого краю і его будучности.

3.

Давна Японія а теперішна.

Першу вість про Японію приніс до Европи італїяньский подорожник Марко Поло, котрий назвав сей край „Ціпанґу" і сказав, що на всході від Хіни есть край, зложений з самих островів дуже богатих в золото. Свою назву того краю переробив він із хіньскої „Джі-пон-кво," що значить „край всходу сонця." Хінцї називали сей край коротко лиш „Джі-пон," а Японцї, що першу свою культуру перейняли від Хінців, зробили з тої хіньскої назви свою теперішну „Ні-пон." Анґлїйцї, що наслїдували хіньску назву в своїй мові, писали „Japan," а читали Джіпон, а з тої анґлїйскої назви зробила ся в Европі внаслїдок хибного читаня анґлїйского слова назва Япан. Від сего слова пішла і наша назва „Японія," або уживана иноді з польска Японія. Сю послїдну назву можна у нас уважати о стілько хибною, що консеквентно треба би від неї творити і слова „Японець", „Японцї," „японьский," підчас коли у нас утерли ся вже слова „Япанець," „япаньский." Длятого треба

же з часом стати тягаром для громади і тому відповів єму, що надумає ся над єго предложенєм. Однако рівночасно завів єго до коршми, почастував горівкою і в хвили, коли козак був вже пяний, замовив шістьох селян з ношами, котрі мали перенести козака через ріку Збруч назад до Росиї. Коли козак опинив ся у воді, витверезів, почав просити селян, аби єго радше убили а не віддавали в руки російских властий, бо коли дістане ся в їх руки, жде єго Сибір. Мимо тих просьб Гаврилюк разом з селянами перенесли єго через ріку і віддали єго в руки військових властий. — В наслідок того обжалувано начальника громади о надужите власти а також о се і селян о публичне насильство. Судиї присяжні узнали всїх винними а суд засудив Гаврилюка на 14 місяців тяжкої вязниці а прочих кождого на рік тяжкої вязниці. На вчерашній розправі трибунал потвердив засуд першої інстанциї.

Господарство, промисл і торговля

— **Ціна збіжа** у Львові дня 4 марта: Ціна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·70 до 8·90; жито 6·50 до 6·80; овес 5·50 до 5·80; ячмінь пашний 5·25 до 5·50; ячмінь броварний 5·50 до 6·—; ріпак 9·50 до 9·75; льнянка —·— до —·—; горох до варевя 7·50 до 11·—; вика 5·30 до 5·75; бобик 5·50 до 5·57; гречка —·— до —·—; кукурудза стара 6·30 до 6·50; хміль за 56 кільо 220·— до 250·—; конюшина червона 65·— до 75·—; конюшина біла 65·— до 80·—; конюшина шведска 60·— до 80·—; тимотка 22·— до 28·—.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 5 марта. Тутешна фірма Гірш Холец вислала на замовленє одержане перед трома неділями до Владивостока і Порт Артура 1000 пар чобіт. Посилку задержано в Гамбурзі а дальші замовлення відкликано.

Будапешт 5 марта. На засїданю ліберальної партиї заповів вчера ґр. Тіша, що на нинїшнім засїданю палати послів поставить внесене, щоби для залагодженя предложень о континґенті рекрутів, о провізориї буджетовій, о уповаженю правительства до переговорів торговельних і инших ухвалено нагляче і пильне поступованє реґулямінове. Той спосіб нарад буде лиш тимчасовий і буде обовязувати що найбільше один рік, але не буде уживати ся до переговорів торговельних з Австриєю. Заповідь Тіши приняла партия овацийно.

Білград 5 марта. Обі фракциї радикальні помирили ся і вибрали спільну президию. Буджет державний не прийшов ще на порядок дневний, а посли наміряють залагодити перед буджетом ще кілька инших справ. Рескрипт короля уповажнив правительство внести в палатї проєкт закона о продовженю провізориї буджетової до 31 марта.

Порт Саід 5 марта. Росийский панцирник „Ослабія“ і пароход росийскої добровільної фльота „Саратов“ прибули тут, вертаючи назад до Росиї.

Петербург 5 марта. На поли війни настали страшенні морози і заметелї, що дуже досклюють войску. На Байкальскім озері єсть пересічно 32, у Владивостоцї 19, на Сахалинї 24 степенів морозу.

Нючванґ 5 марта. Росийско-хіньский банк переносить свої бюра до Мукдену. Жінки і діти лагодять ся до виїзду. Припускають, що фльота японьска появить ся за кілька днів, скоро лиш лїд пустить. В виду неможливости оборони побережа Росияни лагодять ся уступати вздовж зелїзниці в глубину краю. Зачувати, що в виду оборони цїлої зелїзниці і Мукдену росийске військо верне аж до Чінченґ і Ліяу-янґ. Росияни мабуть припускають, що Порт-Артур буде відтятий.

Льондон 5 марта. З Токіо доносять: Дня 2 марта вислав японьский цїсар до корейского цїсаря телеґраму, в котрій зазначує, що війну виповіджено, щоби завести тревалий спокій у всхідній Азиї, та висказує радість з нагоди заключеної умови Японії з Кореєю. Умова тота скріпить ще більше дружбу межи обома краями. Цїсар японьский дякує цїсареви корейскому і єго двом синам за дарунок для японьскої армії (значна сума на устроєнє шпиталю для ранених).

Сеуль 5 марта. Бюро Райтера доносить під вчерашною датою: Бомба, яку невислїджений доси Кореєць кинув до льокалю уряду справ заграничних, зранила легко секретаря і двох инших урядників. (Бомбу кинув — як доносить згадане бюро — якийсь Кореєць мабуть невдоволений з угоди, яку корейске правительство зробило з японьским. То само бюро подало було в першій хвили вість, що то стало ся в Токіо, але опісля відкликало єї).

би вже раз згодити ся і писати та говорити однаково „Японія,“ „Японець“ і т. д. — Самі Японцї називають нинї свій край „Нїпон,“ а себе самих „Нїпон-джін,“ що значить „японьскі люди.“ Найдавнїйша японьска назва краю єсть „О я-шіма,“ що значить „великі 8 островів.“ Се була давна Японія о стілько, що до тих 8 островів прилучено аж в новійших часах ще инші острови на півночи і на полудни. Перший Европеєць, що зайшов до Японії і котрого треба уважати за того, що перший відкрив сей край, був Мендец Пінто, родом з Портуґалії. Буря занесла єго була в 1542 р. до японьских островів і він тут своєю рушницею зробив на людех велике враженє.

Нинїшна Японія має звиш 1800 островів, котрі всї разом займають 417.613 квадр. кільометрів землї, а на них жиє після послїдного обчисленя з 1900 р. 47,608.875 душ. Що до простору, то Японія єсть трохи менша як Пруси і Бавария разом, але має далеко більше людий, як оба сї краї.

Ще перед кількома десятками лїт була Японія подїлена на множество князівств, на чолї котрих стояла феодальна шляхта, звана даіміо. Тоті шляхтичі мали в своїх столицях пишні замки, побирали від підданих великі доходи, котрі платило ся звичайно кірцями рижу, удержували власних міністрів, власне войско і жили собі в своїх дворах по найбільшій части у всїляких вигодах і не журили ся нїчим, а всї справи свого краю здавали на самураїв. Тоті самураї творили тодї дійстну силу народу. Були то борцї, слуги своїх князів, люди горді і хоробрі, у котрих особиста честь і любов вітчини мали найбільшу вагу.

Тоті князї японьскі і вельможі заводили часто, подібно як і в середновічних часах в Европі, люту борбу між собою, або нападали на Корею а тодї, як і европейскі лицарі, уживали за зброю мечі, луки і стріли та списи. Тоті даіміо і самураї, як і цїлий нарід, були піддані цїсаря, котрий виводив свій рід від богинї сонця. Ще теперішний цїсар Мутсу Гіто сидів в своїх молодих лїтах в сьвятім містї Кіото, давній столици краю і жив окружений дворяками, так званими „куґе,“ та жінками, здалека від свого народу. Ще й нинї стоїть тота палата, в котрій він колись проживав свій молодечий вік. Она обнимає цїлий ряд домів, збудованих майже виключно лиш з самого дерева і паперу, а довкола них тягнуть ся великі городи обведені високими мурами.

Кождий з тих будинків складає ся з чотирокутного деревляного помосту, поставленого може на метер по над землю та виполїтурованого так, що аж сьвітить ся. В чотирох кутах того помосту стоять полїтуровані стовпи, украшені дуже штучно бронзовими оковами, а на них спочиває криша з дахівок. Стіни складають ся з деревляних рам, запущених може на півтора метра далеко в пази межи бальками і так творять довкола веранду. На тоті рами натягнений папір і они творять стіни будинку. Такими самими паперовими рамами повідїлювані в серединї і поодинокі комнати. Якихсь меблїв або якоїсь небудь знадоби у всїх тих комнатах не видко. Коли цїсар хотів положити ся спати, то слуги розстелювали тонку і досить тверду мату на землю і то була постїль потомка богинї сонця! Так само порожні і пусті були и другі комнати, навіть сьвітлиця для авдиенциї і приниманя гостий. На гладонько виполїтурованих помостах лежали лиш дуже тоненькі, плетені мати, а на стїнах були хиба полички на вази з цьвітами, або висїли т. зв. „какемоно,“ значать ся довгі кусні паперу з намальованими на них водними фарбами образами. На матах на помості цїсар обідав і писав, тут сидів він, підогнувши ноги під себе і так само робили всї Японцї та Японки без вимки.

(Дальше буде).

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарні В. Ловиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).